

SLOVENE

Vredn. po pošti:

Za celo leto naprej . . . 20.-
za pol leta . . . 12.-
za četrt . . . 8.-
za en mesec . . . 3.-
za Nemčijo odelstvo . . . 20.-
za ostale inozemstvo . . . 20.-

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . . . 22.40
za pol leta . . . 11.20
za četrt . . . 5.60
za en mesec . . . 1.90
S pošiljanjem na dom stane na
mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . 13
za trikrat . . . 10
za več kot trikrat . . . 9

V reklamnih notinah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljanju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenomki nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Sprejema naročnine, inserate in reklamaodje.
Upravištkega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Svobodomiselni shod v Inomostu.

V Inomostu se vrši ob zelo slabi udeležbi shod svobodomisleccev. Navzoč ni noben poslanec nemške nacionalne zveze, ki so se absentirali, ker nočejo saj na zunaj imeti nič skupnega s Freimaurerji, ki so se zbrali, da proslavijo umore v Portugalu. Čedni bratci so: Wahrmond, Hock, Glöckel, Holzhammer, Christomanos (grški Jud po rodu), znani Portugalec profesor Angerer iz Celovca, Langott, Henning iz rajha, dr. Erler, Eichert, renegat Rakus, Crammer, Jud Ludo Hartmann, docent na dunajski univerzi, eksjezuit Hoensbroech, Horneffer iz rajha in drugi taki pomilovanja vredni subjekti. Za predsednika so izvolili Juda Franka. Najprvo je govoril znani kompromitirani Wahrmond, nepredavajoči profesor, ki kljub temu vleče plačo.

Wahrmond je tlačil dolgo strupeno klobaso o »pomenu katoliških shodov v klerikalnem sistemu«. Proslavljal je portugalske umore. Pozivljaj je navzoče Jude, naj delajo na to, da se tudi v Avstriji vpeljejo portugalske razmere. Za njim je klatil eksjezuit grof Hoensbroech, najženijalnejši lažnjivec na svetu, o »starem in novem kulturnem boju«.

Eksjezuit grof Hoensbroech, znan po tem, da laže, kakor pes teče, je v svojem govoru o starem in novem kulturnem boju pogreval ravnotiste fraze, ki jih vé na pamet že vsak vsenemški študent. »Kulturni boj« ni zoper vero, ampak zoper »vladeželjno duhovščino«.

Renegat dr. Rakuš je agitiral za Los von Rom.

Docent Horneffer iz Monakovega j. govoril o »veri bodočnosti«.

Kakor se vidi, sama stara prhla slama. S takimi kozolci, kakor je ta shod, avstrijski svobodomislec ne bodo še izlepa prišli na zeleno vejico.

Svobodomiselna grozodeistva.

Slovenskemu svobodomiselstvu ni prišlo prav, ker so se morili na Portugalskem po svobodomislecih katoliški duhovniki. Liberalci in socialni demokrati izkušajo vso stvar spraviti s sveta. Znamo zakaj. Med Slovenci ne

kaže vreči naravnost brezverske krinke raz lice in propovedovati končne smotre svobodomiselstva: popolen ateizem. Portugalsko kakor tudi lasko barcelonsko krvolitje katoliških duhovnikov kaže smrtno sovraštvo nasproti duhovniku. Take stvari bi znale odpreti oči tistim liberalcem in socialnim demokratom, ki tavajo v teh vrstah, ker se jim to zdi moderno, a niso še izgubili katoliške zavesti. Zato se je morala varati po slovenskem svobodomiselnem časopisju: liberalnem in socialno-demokračskem, slovenska javnost, češ, da portugalski in barcelonski morilci katoliških duhovnikov niso postopali tako, kakor poročajo tudi drugorodni svobodomiselni listi.

Portugalski svobodomislec potvarjajo brzjojavke.

O portugalskih grozodejstvih so došla zopet nova poročila, ki so v marsikaterem oziru zelo poučna. Portugalsko svobodomiselstvo je izkušalo prikriti ostalemu svetu, kako da moré v Lizboni katoliške redovnice. Lazarista patra Fragues in Barros-Gomes so umorili po svobodomislecih nahujskani vojaki dne 5. oktobra okoli 6. ure zvečer. Prihodnji dan je že brzjojavilo francosko poslanstvo na prošnjo ostalih lazaristov v Lizboni v Pariz, da sta izginila navedena patra. Brzjojavka je bila oddana 6. t. m. ob 1. uri popoldne. Lahko bi bila že tisti dan v Parizu, a došla je šele 11. oktobra ob 3. popoldne in še pokvarjena. Prvotna brzjojavka se je namreč tako-le glasila: »Nam se ni nič zgodilo. Fragues, Barros-Gomes sta mrtva. Espinouse izginil. O drugih vznemirljive negotove podrobnosti.« — V Pariz je pa došlo sledeče besedilo: »Nam se ni nič zgodilo, razven nekatereh vznemirljivih negotovih poročil.« — Portugalski svobodomislec so torej pričeli svoje delovanje s tem, da so pokvarjali brzjojavke, ki jih je odposlalo poslanstvo ptuje vlade.

Svobodomislec napadli sirotišnico. — Kako so napadli svobodomislec samostane. — Mučeniška smrt lazaristov.

Lazarist Espinouse, francoski državljani, rojen v Lilleju, je le z veliko težavo ušel smrti in pobegnil v Pariz. »Univers« objavlja, kar je pater povedal o groznih lizbonskih dogodkih. Framazonska vlada in svobodomiselno časopisje si je izmislilo lažnjivo povest, da so streljali iz samostanov na revolucionarje. Napad na samostane je bil skrbno pripravljen. Lizbonski samostani so bili namreč po svobodomiselni sodrži vsi istočasno napadeni. O svojem

begu pripoveduje pater Espinouse: »Ob 1. uri popoldne sem zapustil preoblečen samostan, da dobim za naše patre in za gojence sirotišča zavetišče. Okoli 3. ure popoldne je pričela svobodomiselna roparska tolpa oblegati sirotišnico, ker so hoteli preprečiti, da kdo uide. Z vznožja malega griča, na katerem stoji samostan, so vojaki in ženske streljali na vsa okna samostana, medtem ko je ostala tolpa udrila v samostan in zahtevala prednike. Ko so ti prišli, so takoj streljali nanje. P. Fragues se je zgrudil mrtev na tla, pater Barros-Gomes je imel še toliko časa, da je pokleknil predno je umrl.«

Svobodomiselni list obsodil lizbonsko svobodomiselno roparsko drhal.

»Kölnische Zeitung« je liberalna. Spada me tiste nemške liste, ki se za svobodomiselstvo najbolj eksponirajo. A tudi »Kölnische Zeitung« so preveč lumparije in poboji, ki so jih uganjali portugalski svobodomislec. Liberalno kolinsko glasilo piše med drugim: »Ostro moramo obsojati, ker je sodrga navalila na duhovnike, menihe in na redovnice. Ničvredneži so oblekli duhovsko obleko in zasmehovali mašo, kradli dragocenosti in uničili zaklade umetnin. Drvili so se po cestah za duhovniki in jih pretepali. Menihi in redovnice niso bili več varni svojega življenja. Ni jasno, česa so dolžili menihe, med bajke pa spada govorica, da so streljali na revolucionarje. Izgredi sodrge proti redovnikom upravičujejo vprašanje, če se bo vzdržala protiklerikalna politika. Če se začasna vlada odločno ne otrese in ne kaznuje ljudi, ki so se pregrešili proti redovnikom, izgubi ugled, ki ga potrebuje, da stvari uredi. Če začasna vlada ne izvede ločitve cerkve od države finančno velikodušno, naj bo pripravljena na reakcijo v dobro redovom in cerkvi. Tudi postopanje francoske revolucije, ki je dovedlo do zatiranja vere, je dovedlo do reakcije. Glede na izganjanje redovnikov iz Portugalske piše liberalno glasilo: »Pomislec nastanejo glede na izganjanje menihow in redovnic, med katerimi ni bil izvetz niti nekdanji lizbonski patriarh frančiškan kardinal Netto, v kolikor se gre za portugalske državljane. Inozemcem bi bili morali dati odlog, da uredijo svoje zadeve.« Tako piše liberalna »Kölnische Zeitung«, ki je precej nestrpna. Slovensko svobodomiselno časopisje in tudi rdeče naj si dobro zapíše za uho, kar je zapisala »Kölnische Zeitung«. »Rdečemu Praporju« še stavljamo sledeče vprašanje:

»Socialisti na Portugalskem bombardirajo samostane in izganjajo redovnike in duhovnike, zakaj pa pustijo v miru židovske kapitaliste, bankirje in milijonarje? S tem, da rušijo samostane in z izgonom duhovnikov in redovnikov ne bodo nič koristili ljudstvu, temveč mu le škodujejo, medtem ko bi mu z denarjem bogatinov lepo olajšali bedo. S svojim sedanjim počenjanjem jasno kažejo, da jim je beda nižjih slojev deveta briga, prva pa uničiti vero in Cerkev. Ne ljubezen do revežev in sirot, nego mržnja do Boga, vere in Cerkve vodi socialiste, svobodomislece in druge prekucuhe.«

Pred vojaško vlado — Svobodomiselna cenzura.

Portugalski mogotci delajo z vso silo, da bi potlačili poročila o pravem položaju na Portugalskem. Brezobzirno črtajo brzjojavke, ki jim niso všeč. Na pošti odpirajo vsa, tudi zasebna pisma. Tako daleč je že prišlo, da tisti, ki jim je na tem, da se pisma odpošljejo, pri neso odprta na pošto komisarjev in jih zapro šele, ko so jih le ti odobrili. Framazonsko časopisje seveda objavlja svetu, kar prija svobodomislecem, ampak tudi neodvisno časopisje je dobilo pota, po katerih poroča svetu resnico o položaju. V središču mesta so napravili za silo red. V predmestjih se pa bijejo neprestani boji med vojaki in sodrgo. Vojaki so zasedli dohode v mesto. Armada je vedno nezadovoljnija. Upori proti častnikom so nekaj navadnega. Vlada bi se rada iznebila vojakov, ampak boji se kmetov, častniki pa tudi nočejo zapustiti Lizbone, ker hočejo ohraniti vpliv na državno upravo. Mlajši častniki so osnovali politične klube in javno naglašajo, da profesorji, ki tvorijo zdaj vlado, niso sposobni za vladne posle. Po mladoturškem zgledu hočejo organizirati državno upravo. Častihlepní generali tekmujejo, kdo naj bi postal vojaški diktator. Častniki se nočejo uklanjati ukazom civilistom začasne vlade. Izključeno ni, da sledi framazonski republiki vojaška vlada.

Izgredi v Lizboni. — Lakota. — Delavski nemiri. — Tvrnice gore. — Sežgan pek.

Iz Madrida se poroča v Rim: Glavne ceste po Lizboni so opustošene. Vojaki ne trpe nobenega zbiranja. Po predmestjih se pleni in se bijejo poulični boji. Smrtno nevarno je podati se na cesto. Sodrğa pleni in mori. Z dežele ne dohajajo v Lizbono živila. Draginja je zato neverjetna. Cene mesu, mleku in

LISTEK.

Dekle z biseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. — Prevel J. M.

(Dalje.)

XXVIII. POGLAVJE.

Svetilka.

Domicijan se je naveličal brezuspešnega iskanja, toda Kaleb je tembolj neutrudljivo iskal Mirijam. Kljub temu ni mogel najti nobenega sledu o njej. Spočetka je bil prepričan, da pride obiskat svoje prijateljke in varuhe, Gala in njegovo ženo, in zato je imel vedno stražnika pri Galovi hiši. Toda Mirijam ni prišla k Galu, ker sta se Julija in Mirijam shajali v katakombah, kamor Kaleb in njegovi ogleduhi niso našli pota. Gal je seveda hitro opazil, da njegovo hišo neprestano stražijo in njene prebivalce povsod zalezujejo. To ga je napotilo, da je prodal hišo in odšel v Ostijo.

Ko pa je odšel v Ostijo, prišel je za njim tudi Kaleb in zvedel za vse Galove načrte. Ker ni o Mirijam nič slišal, se je vrnil v Rim.

Sreča mu je pa vendar bila mila in zasledil je Mirijam prav po naključju. Potreboval je svetilke v svoji sobi, zato je stopil v prodajalno in si ogledoval razne svetilke. Naenkrat zapazi svetilko nenavadne oblike: dve palmi in nju debli sta se ovijali drugo okoli drugega, s košatima vrhovoma, med katerima je na mali vržici, viseči raz vrha obeh palm visela svetilka. Oblika drevca se mu je videla jako domača in njegovo oko je sledilo debloma notri do korenin, kjer je bilo deblo najširje, da je lahko nosilo visoko svetilko. Tu okrog debela je opazil lepo podobo, palmi ste rasli ob nizkem obrežju in tam spodaj je šumela voda, med njima in med vodo pa je ležala dolga, gladka, na enem koncu špičasta skala. Kakor bi trenil je Kaleb spoznal prostor, na katerem je marsikak večer sedel z Mirijam na oni skali in lovil ribe v kalni vodi reke Jordan. Nobenega dvoma ni bilo več o tem; in glej, pol skrita v sencí kamena je ležala velika riba, največja, kar jih je kdaj vjel — prisegel bi lahko, da je prav ista, kajti njena plavuta na hrbtu je bila razcepljena.

Kalebu se je stemnilo pred očmi in oživel mu je spomin na mlada leta. Tam je sedel, njegova palica iz trsja se je nevarno šibila in tanka vrvica je bila napeta tako, da se je skoro utr-

gala, v vodi Jordana pa se je preme-tavala in pljuskala velika riba.

»Jaz ga ne morem potegniti iz vode,« je zakričal. »Vrvica se bo utr-gala in obrežje je strmo. Oh, Mirijam, ušla bo!«

Naenkrat je začul, kako je pljusknila voda in glej, deklica na njegovi strani je skočila v reko. Akoravno ji je voda segala skoro do vratu in jo seboj gnala, je vseeno pritiskala na prsi ono veliko, opolzko ribo in z zobmi držala njeno veliko hrbtno plavuto; vendar bi ne bila zmagala, ako bi ne bil Kaleb obeh potegnil na suho. — Vse to je bilo v drobnih potezah vrisano na korenino palme.

»To-le svetilko jaz vzamem,« reče Kaleb. »Kdo pa zna tako lepe reči delati?«

»Gospod, tega ne vem,« odgovori prodajalka. »Tako blago dobivamo od nekega Septima, ki izdeluje te stvari. Posebno zadnji čas dobivam izredno lepo blago; moral je gotovo dobiti kakega boljšega delavca.«

»Umetnika,« reče Kaleb in plača svetilko.

Še isti večer se je Kaleb s svojo novo kupljeno svetilko podal v Septimovo delavnico; a delavnico, kjer so oblikovali svetilke, so že zaprli. Neka deklica, ki je ravnokar zapirala vrata,

ga opazi in ga uljudno vpraša, česa želi.

»Deklica,« je odgovoril, »rad bi našel ono delavko, ki je naredila to svetilko, da bi še drugih naročil; povedali so mi pa, da je že odšla z dela.«

»Da,« je rekla deklica in pogledala svetilko, ki jo je očividno spoznala; »jako lična je, ali ne? Ali pa ne moreš jutri zopet priti?«

»Žal, da ne, ker odidem za nekaj časa iz Rima in potem bi jih moral drugje naročiti.«

Deklica je premišljevala in zdelo se ji je, da bi bila škoda, ko bi jih drugod naročil.

»Sicer je že pozno, vendar ti vseeno pokažem, kje da je, da ji sam poveš, kaj želiš.«

Kaleb se je deklici zahvalil in šel z njo skozi več ulic.

»Ako vstopiš v to hišo,« je rekla, »in prideš do vrha stopnjic, najdeš v podstrešni sobi ono delavko. Lahko noč!«

Ko je prišel Kaleb na vrh stopnjic, opazil je blizo na pol odprta vrata. Tiho je stopil naprej, pogledal skozi vrata in srce mu je skoro zastalo. Tam pri oknu je stala Mirijam v lepem belem oblačilu in se razgovarjala z Nehušto, ki je kuhala večerjo.

pecivu so zdaj deset- do dvajsetkrat višje kakor pred revolucijo. Trgovine ob glavnih cestah so sicer odprte, a kupcev ni. Tvornice so ustavile delo. Delavci so zato upravičeno hudi na posledice revolucije, ampak to ni prav, ker so po socialno-demokratskih agitatorjih nahujskani reveži zažgali več tvornic. Ljudje, razlučeni od lakote, so napadli peke in jih grozno pretepali. **Enega so celo vrgli v gorečo peč.**

V Lizboni še vedno more duhovnike.
»Berliner Lokalanzeiger« ni morebiti kak »klerikalni« list, je liberalen, ampak gre se mu za to, da je dobro informiran. O razmerah v Lizboni poroča: »Nova portugalska vlada je uvedla tako strogo cenzuro, da ne dohajajo s Portugalskega druga poročila, kakor taka, ki so vseh republikanski vladi. Inozemski korespondenti zato pošiljajo skupno po silih poročila na špansko mejo, od koder jih razširijo po svetu. **Vsa poročila o izgredih proti redovnikom je vlada potlačila,** ker hoče nalogati svet, da vlada na Portugalskem najlepší mir in red. A temu ni tako. **Svobodomislec še vedno hujskajo sodrgo na redovnike, ki se skrivajo po kleteh.** Sodruga zažiga smolo in žveplo, da zadušijo skrite redovnike.

Roparski napad na samostan.
»Hamburger Nachrichten« poroča: o napadu na samostan Estrella: Z nožmi in puškami oborožena množica je vdrla v samostan Estrella. Razdrila in opustošila je vse, kar ji je prišlo v roke. Svete podobe, oltarne posode, dragocene knjige, stare rezbarije so pometali skozi okno, kjer jih je potepala in uničila rjaveča drhal. Vojaki so vlačili redovnike proč. Po amnestiji so izpuščeni roparji in morilci iz ječ. Plenili so mornarji in vojaki, ki so se končno sprli in se pričeli medsebojno streljati. Na svete podobe so vojaki streljali. Velike sveče so prelomili.

Podrobnosti o portugalskih republikancih.

»Standard« piše o velikih izgredih proti duhovnikom, redovnikom in proti monarhistom. »Daily Express« poroča: **»Republikanci moré in mučijo duhovnike, redovnike in redovnice.«** »Münchener Zeitung«: **»Duhovnike, menihe in redovnice preganjajo s fanatičnim sovraštvom.«** »Lokalanzeiger«: **»Ob preganjanju duhovnikov in redovnic so bili veliki izgredi. Sodruga je zažigala hiše.«**

Francoski mučeniki na Portugalskem.
»Neue Züricher Zeitung«: Med tumorjenimi francoskimi duhovniki v Lizboni je najuglednejši 54letni lazarist Alfred Frague, ki je že 26 let vizitator lazaristov na Portugalskem in izpovednik kraljice Amaliije. Lazaristi oskrbujejo že 30 let službo božjo v stari cerkvi St. Louis des Francés, ki je last francoske republike. Fragué je bil pokopan ob navzočnosti francoskega poslanika.

KATOLIŠKI ČASNIKAR MUČENIK.
Nepopisno ogorčenje je vzbudilo pri vseh izobraženih ljudeh grozodejstvo, ki se je zgodilo te dni v Lizboni, kjer je razlučena drhal, naščuvana od

»Pomisli,« je rekla Mirijam, »noč je zadnja noč v tem odurnem mestu. Jutri smo že prosti in nobenega strahu ne bo več pred Domicijanom. Morje nas bo razveseljevalo, ko se bomo vozili na ladji Luní. V duhu je vidim pred seboj, samo srebro —«

»Tiho bodi,« reče Nehušta. »Ali si blazna, da govoriš tako glasno? Zdi se mi, da sem ravnokar čula nek šum na stopnjicah.«

»Samo podgane so,« je odgovorila Mirijam veselo, »nikdo ne pride semkaj. Povem ti, da bi se veselja jokala, ako bi se Marku ne godilo tako hudo.«

Kaleb se splazi zopet nazaj na stopnjice, nato pa trdno stopi in odpre vrata ter vstopi v sobo.

»Oprostite,« je rekel mirno. »O, Mirijam, ti tukaj? Dolgo je že, odkar se nisva videla. In ti, Nehušta, tudi tukaj? Zdi se mi pa, da sem tebe še nedavno videl, če se ne motim tam na trgu za sužnje.«

»Kaleb,« vpraša Mirijam prestrašena, »kaj iščeš tukaj?«

»Mirijam, rad bi imel še eno takole svetilko, ki me spominja mojih otroških let. Morda se jih tudi ti spominjaš?«

»Nehaj z zasmehovanjem,« se je zadržala Nehušta. »Ničvredni lopov, prišel si, da izdaš svoj plen sramoti in pogubi!«

»S takimi priimki me nisi pitala, ko sem te rešil iz hiše v Tiru ali ko sem v smrtni nevarnosti vrgel za Mirijam živeža, ko je bila priklenjena ob sramotni steber. Ne, jaz prihajam, da te rešim pred Domicijanom —«

»In da jo odvedeš seboj,« odgovori

»liberalnih« kolovodji revolucije, vdrla v uredništvo »Portugala«, zgrabila urednika Lorenca de Mathosa, ga pobila na tla, vstrelila odzadaj za vrat, nato pa vlekla na ulico, koder je, kakor se danes poroča, **mob truplo raztrgal na kose.** To bestialno dejanje »svobodomiseltva« bo rodilo dobre sadove. Nemški, laški in belgijski katoličani so sklenili uprizoriti akcijo, da se spomin na Mathosa po vsem svetu primerno počasti in vsako leto obnavlja. Ves svet mora izvedeti, kako razumeva brezumno svobodomiseltstvo svoboda in kako je zagrešilo gotovo eno najgrših dejanj, kar jih pozna svetovna zgodovina: ubili so moža samo zato, ker je bil zaveden katoličan, ki je s peresom delal za blagor svoje domovine! Ubili in potem kakor psi na kosce raztrgali! Svobodomiseltci, liberalci, socialni demokrati in anarhisti slave Ferrera, ki je bil zločinec, aranžer umorov in pokolij ter od nepristranskega vojaškega sodišča na podlagi dejstev obsojen na smrt, sami so pa umorili človeka, ki ni nikomur nič zalega storil, ampak svoje velike pisateljske zmožnosti posvetil katoliški stvari! Umor Lorenza Mathosa ostane za vse čase sramoten madež za vesoljno svobodomiseltstvo, katoličane naj pa ta krvavi dogodek zdravi, da se združijo zoper svobodomiseltno lopovstvo na celi strani!

Bombni atentat v Parizu.

Anarhisti na delu.

Poroča se, da ima vlada dokaze v rokah, da so bili zločini ob priliki železničarske stavke osnovani od anarhističnega odbora. Ta odbor ima zveze s številnimi delavskimi sindikati ter je imel načrt z vstajo, zlasti z uničenjem brzojavnih in telefonskih zvez oslabiti vladno moč ter v tem trenutku postati gospodar položaja. Številne aretacije raznih oseb, bodo pojasnile še marsikaj temnega. Pri hišni preiskavi protivojškega lista »Guerre Sociale« so našli zapisnik vojaških oseb, med temi tudi več častnikov, ki so bili z listom v zvezi kot dopisniki.

Aretovani revolucionarji.

Policijski komisar Guichard, kateremu je poverjeno nadzorstvo nad anarhisti in ki vodi preiskavo zaradi železničarskih izgredov in bombnega atentata v Rue de Berri, je v nedeljo ponoči z 80 policisti izvršil hišno preiskavo v neki gostilni v Rue Bretagne, ki jo obiskujejo skoro izključno samo revolucionarji in socialisti. Aretovanih je bilo 15 revolucionarjev, večinoma inozemcev, pri katerih so našli prepovedano orožje.

Bombni napad proti častnikarju.

V nedeljo ob 2. uri ponoči je eksplozirala bomba pred hišo municipalnega svetnika in izdajatelja lista »Patrie«, Massarda. Vsled eksplozije so popokale vse šipe na oknih do tretjega nadstropja. Na oknih vratarjevega stanovanja so našli sledi krvi, iz česar se sklepa, da se je napadalec sam ranil pri eksploziji. Napad je bil brezdvom-

Nehušta. »O, tudi mi kristjani imamo oči, da vidimo, in ušesa, da slišimo, in poznamo vso tvojo nesramnot, brezsrčni izdajalec! Dobro nam so znane tvoje kupčije z Domicijanovim hišnikom; dobro vemo, da hočeš za plačilo sužnjo, da si reši življenje oni, ki jo je kupil. Znano nam je, kako si s prisego pričeval, da je tvoj tekmeč Mark brez časti in kako si teden za tednom vršel po Rimu kakor jastreb, da si naposled vendarle izvohal svoj plen. Ona je brez pomoči, toda Eden je močan in On naj ti poplača vse.«

Naenkrat Nehušta preneha, skoči pred njega in mu grozi s svojimi koščeni pestmi.

»Mir, ženska, mir,« reče Kaleb in stopi pred njo nazaj. »Prihrani si svoja očitanja; ako sem mnogo grešil, se je zgodilo radi tega, ker sem mnogo ljubil —«

»Nad vse pa sovražil,« pristavi Nehušta.

»Oh, Kaleb,« vzdihne Mirijam, »ako me v resnici tako ljubiš, kakor praviš, zakaj ravnaš potem tako z menoj? Dobro veš, da te ne ljubim, da te ne morem ljubiti, in tudi ne, ako me obvaruješ pred Domicijanom, ki te ima samo kot orodje v svojih rokah. Tudi se ne morem poročiti s teboj iz istega vzroka, kakor se tudi ne morem poročiti z Markom, ker nas loči vera. Ali nisem že dovolj trpela? Ali res hočeš, da postanem najbolj zavrnjena in nesrečna sužnja ... Oh, pusti me, da odidem v mir! ...«

»Z ladjo Luno, kajne,« je rekla Kaleb škodoželjno.

(Dalje.)

no naperjen proti Massardu. Na večnih vratih so našli list z napisom: »Prvo svarilo gospodu Massardu«. List »Patrie«, ki ga izdaja Massard, je namreč ostro pisal proti železničarski stranki.

Bombe v uredništvu.

Pariška policija je bila obveščena, da so v uredništvu lista »Le Libérateur« bile spravljene bombe. Aretovala je voditelja lista Dulaca in administratorja lista, Martina, kakor tudi nekoga Longa, ki je skušal pri hišni preiskavi skriti nek zavoj, v katerem so bili trije leseni zabojčki, kakršna sta bila ona dva, v katerih so našli bombe v Avenue Kleber in v Rue de Verri.

Čudno, da se ravno v svobodomiselnih državah največ dela z bombami in krvjo.

Iz Amerike v Evropo z zrakoplovom.

London, 18. oktobra. Ameriški zrakoplovec Wellmann se je s svojim zrakoplovom »Amerika« in 5. tovariši dvignil v zrak, da preleti pot iz Amerike v Evropo. Kje se sedaj nahaja, se ne ve, ker niti z najmočnejšimi brezžičnimi brzojavnimi aparati ga niso mogli izslediti. Baje zasleduje zrakoplov pot transatlantskih parnikov. Drugi označujejo Wellmannovo podjete kot neizvedljivo, ki se mora končati le s katastrofo ali pa blamažo. Hrane ima Wellmann s seboj za 60 dni. Zrakoplov ima dva motorja, čegar vijaka se zavrtita 750krat v minuti. V Ameriki vlada velika skrb za Wellmanna, ker je signaliziral vremenski urad v Washingtonu orkan, ki se pomika ob vzhodnem obrežju severne Amerike proti Labradorju z grozno hitrico. Bati se je, da je Wellmann zašel v ta orkan. Vremenska poročila se glase za Wellmanna zelo slabo in baje ne bo videl Evrope.

Pravilice o čenstohovi.

Okrog dogodkov v Čenstohovi so se začeli snuti najrazličnejše pravilice, ki predstavljajo vedno nove in kolikor mogoče krvave slike. Velika večina častniških poročil, ki so prišla v zadnjih dneh, so take pravilice.

Urednik uglednega »Poznanjskega dnevnika« je šel v Čenstohovo se na lastne oči prepričati. Z nekaterimi težavami se mu je posrečilo dobiti pristop v samostan in govoril je med drugimi z »Pijon Przędzieckim, voditeljem opozicije, ki je bila za reformo. Vprašal ga je, kaj je s patrom Jodlom, katerega so baje drugi menihi zastrupili, ker se je razumel na juvelirstvo in so se bali, da bo odkril ponarejene drage kamene ter jih izdal.

»Jodel je bil navaden hlapec in jako majhnega razuma. Prišel je pred dve mi lesti v samostan. Bil je že poprej znan pijanec in neposredno pred smrtjo je izpil dve setklešici vina, kar je pospešilo njegovo smrt.« — Odgovoril je pater Przędziecki.

»Kaj pa pater Bonaventura, katerega so baje razrezali na kose?«

»Pater Bonaventura je bil pa hudo bolan in se je moral podvreči težki operaciji, ki je nesrečno izpadla. Umril je na posledicah te operacije, malodane v rokah zdravnikov.«

Neresnično je tudi, da so našli v Prušovicah v zemlji zakopano ukraden krono in drago kamenje. Od vseh ukradenih dragocenosti se ni našlo ničesar.

Sicer bomo pa imeli kmalu več luči v tej celi zadevi. Krakovska policija preiskuje stvar z največjo vestnostjo in marljivostjo. Načelnik krakovske policije, dr. Jasienski, je preiskal nek židovski hotel v Trzebinji, kjer je Macoh prenočeval prvo noč, ko je pribežal v Avstrijo. V peti je našel veliko množico pisem raztrganih na drobne kosce. Bila so pisma, katera je prejel sam in katera je pisal Macohovi, a jih je najbrže pred begom nji odvzel. Sestavljanje teh koščkov je jako težavno, ker je pisem veliko in so raztrgana na silno drobne kosce. Doslej se je posrečilo postaviti in prečitati samo dva pisma, iz katerih sledi z gotovostjo, da Macohova ni bila nič prizadeta pri umoru svojega moža. Treba je potrpeti, da bo prečitana cela korespondenca.

Za sedaj se zamore reči samo to-le:

Gotovo je Macoh ubil svojega brata. Priznal je tudi, da je sistematično kradel iz cerkven pušice in poneverjal mašne denarje. Tekom treh let znaša ta tatvina okrog 22.000 rubljev. Glavni sokrivec je bil samostanski brat Zaloga, ki se sedaj potiče po Ruskem, a ga policija ne more ali noče prijeti. Pater Izidor Olesinski te težko osumljen, da je skriv pri tatvinah. Pater Bazilij Starczewski je prišel na sum samo za-

radi tega, ker je bil znan kot prijatelj Macohov, a dokazati se mu ne more ničesar. **Proti drugim patrom ne more biti nobenega sumu. Istotako ni doslej preiskava dognala ničesar, da bi bili menihi pokradli dragocene kamenje in krono.**

Vse drugo, kar so več poročali časniki in tudi katoliški, so bajke.

Cerkvena oblast je nastopila proti zločincem z vso strogostjo. Macoha je papež telegrafično izpustil iz katoliške cerkve. Na Jasno goro je prišel škof Zdzitowiecki in izdal najstrožje odredbe. **Menihom je odvzeta uprava samostana in cerkve,** ne smejo niti maševati v kapeli Matere božje, ne smejo sprejemati romarskih procesij in morajo delati 10dnevne duhovne vaje. Sprejemati ne smejo niti mašnih intencij. To vse do časa, ko se bo končala preiskava in vsakemu odmerila kazen po dokazani krivdi.

Ljudstvo prireja od vseh strani procesije na Jasno goro v zadoščenje za storjeni zločin in da izreka menihom vkljub vsemu svojo neomajano zvestobo. Ko je prišel škof, so se ljudje silno razburili, ker so menili, da je prišel odpraviti samostan. Moral je stopiti na balkón in nagovoriti množice ter jim obljubiti, da bo samostan še ostal. Za njim je nastopil pater Peter in spregovoril množicam, ki so se nato potolazile.

Petindvajsetletnica župne cerkve na Bohinjski Bistrici.

Pred 25. leti bila je sezidana in posvečena župna cerkev sv. Nikolaja na Boh. Bistrici, posvetil jo je ranjki kardinal dr. Missia, takratni knez in škof ljubljanski.

Morda nima skoraj nobena cerkev toliko zgodovinskih, žalostnih in veselih spominov, kakor ravno naša župna cerkev. Ko je namreč župnija bistrška postala samostojna, pokazala se je takoj potreba, sezidati novo cerkev. Težkega dela lotil se je šele deveti župnik, Janez Mesar, ki je trideset let vodil to župnijo.

Pri zidanju cerkve, se je dne 3. avgusta 1881. med osmo in deveto uro zjutraj podrl zvonik ter podsl in usmrtil takratnega kaplana Janeza Jerala in še drugih šest. Ranjeni so bili štirje, škode pa je bilo nad 80.000 K.

Nastopili so žalostni dnevi za župnika in župljane; uvedla se je preiskava. Inženir Grimm je bil oproščen, obsojen pa je bil ranjki župnik na štiri mesece ječe in delovodji so naložili tri mesece enake kazni.

Obsodba ljubljene župnika je Bohinjce še bolj užalostila, kakor pa nesreča pri cerkvi. Prosili so za svojega župnika milosti pri cesarju, takratni deželni predsednik baron Winkler, je najtopleje priporočil potrtega župnika in vladar je kazen župniku popolnoma odpustil, delovodju pa znatno znižal.

Sedaj so se ljudje polagoma pomirili in zopet so župnik Mesar in župljani začeli nadaljevati ustavljeno delo. Podjetnik Faleschini je delo prevzel in dokončal.

Dne 25. avgusta leta 1885., je, kakor že omenjeno, posvetil cerkev kardinal dr. Missia.

Od tedaj je preteklo 25 let in koliko izprememb se je izvršilo v tem času; prej Bohinjski svet zaprt, je postal torišče in središče ljudskemu prometu, posebno odkar drdva železnica skozi boh. dolino.

Vendar se naše ljudstvo ni dalo okužiti po-tujem uplivu; naglo se je mladina priučila tujemu jeziku, zlasti laščini, toda, ohranila je po veliki večini vero in ljubezen do domovine.

Da je Bohinjec ostal v celoti veren, je pokazala še posebno slavnost 25letnice.

Koliko veselja in dela so imele dekleta s pletenjem vencev, mladeniči in moške s postavljanjem mlajev.

Notranjščina cerkve še ni bila nikdar opremljena s tako okusnimi dekoracijami vencev in šopkov, kakor pri tem slavlju.

In zunaj cerkve so nad pročeljem številke 1885—1910 — izdelane iz zelenja — označevale pomen slavlja. Do velikih vrat pa so bili uvrščeni mladi z raznobojnimi balončki.

Iz zvonika plapolajo na vse štiri strani zastave.

Na predvečer, v soboto, so razsvetlili župljani lepo svoje hiše; gorelo je na tisoče lučic, bengalični ogenj je razsvetljeval zelene gozde ob gorovju ter naše gorske velikane. Posebno čaroben je bil pogled na Rudnico, kjer so Bukovci z kurili velik kres s številko 25 ter spuščali rakete, da so se svetili vrhovi Črne prsti. Tudi Ravharji so s kresom slavnost povečali.

Najlepše pa je bilo v nedeljo; bil je lep poletenski dan; ljudstva je prihitelo od vseh strani veliko, posebno so prišli v velikem številu sosede iz srenjske ter koprivniške župnije. Ta dan je bil ves Bohinj na nogah; tudi iz baške doline jih je precej prišlo z jutranjim vlakom.

V posebno velikem številu pa so prihiteli domačini, bivajoči na Jesenicah in Savi. Odkar je pogorela 8. oktobra 1890 tovarna za železo na Bistrici, preselilo se je namreč mnogo družin tjakaj, da si v tovarni služijo svoj kruh.

Ti so še sami pomagali pri zidanju cerkve. Razumljivo je torej, da so se kar pomladili in s tem večjim veseljem hiteli k cerkvi na Bistrico.

Znano je tudi, da je mnogo Bohincev pri tovarniški godbi na Jesenicah. Pod vodstvom g. kapelnika, kaplana Kogej, prišla je vsa godba, da so v čast božjo svirali pri slovesni sveti maši ob deseti uri. Bilo je s pevci vseh skupaj nad 80 na koru. Lahko si je misliti, kako mogočno so doneli v naši za petje in godbo akustični cerkvi glasovi godbe in petja.

Slovesno službo božjo je opravil obobilni asistenci č. g. kanonik dr. F. Čekal, bivši kaplan na Bistrici. V izbranih in premišljenih besedah je opisal žalostno in veselo zgodovino bistriške cerkve ter opominjal Bohince naj ostanejo zvesti Bogu, kakor ta hiša naj bodo sami živi templji Sv. Duha.

Iskrena hvala mu za bodrilne besede.

Bohinjci pa so pokazali s slavljem 25letnice, da jih ni duh novega brezverskega življenja pokvaril, ampak, da ljubijo cerkev in njej hočejo i nadalje zvesti ostati!

KRIZA BILINSKEGA.

Glasi dr. Glombinskega, predsednika Poljskega kola, dnevnik »Slovo poljskie«, navaja glasove različnih nemških listov o krizi Glombinskega ter dodaje od sebe:

»Tudi mi smo že nekaj časa dobivali poročila, da je stališče ministra jako omajano in da vprašanje njegovega odstopa postane aktualno s trenutkom, ko pride v Pragi do premirja med Čehi in med Nemci.«

USTAVA V MONAKU.

Monte Carlo, 18. oktobra. Monški knez je priznal občinskemu svetu konstitucionalne pravice ter je dovolil, da se osnuje državni zaklad. Generalni guverner in tajnik sta vzela neomejen dopust. V deželi je popoln mir.

Dnevne novice.

+ **Cesar je sankcioniral novi ljubljanski mestni statut in novi občinski red in občinski volilni red za deželo.**

+ **Brinjevi trializem.** Ploj se je v svojem govoru v vnanjskem odseku delgacije izrekel tudi za trializem. To je seve prav, če tudi je gospod hofrat le ponavljal, kar so povedali ob raznih prilikah drugi veliko bolje. Zanimiva pa so sledeča dejstva: »Narodna zveza« se je bila že leta 1908. izrekla za trializem. Za ta sklep je glasoval tudi hofrat Ploj. To je bilo koncem leta 1908. Dne 21. aprila 1910. pa je **prilobil isti hofrat Ploj** uvodnik v dunajskem listu »Neues Wiener Tagblatt«, in sicer pod svojim polnim imenom. V tem uvodniku je značajni hofrat **brez sramu pobijal trializem**. Mi smo takoj takrat grajali to hofratovo početje. Kako da se gospod hofrat sedaj naenkrat ogreva za trializem, ki ga je 21. aprila t. l. javno pobijal, če tudi je bil leta 1908. še zanj glasoval? Vzrok je zelo prozoren. **Rabil je nekoliko peska za nekatere jugoslovanske oči**, ki bi utegnile sicer vendarle zapaziti igro hofratovih prstov. Dobil je namreč gospod vladni agent in hofrat »višji« nalog, hvaliti Nemčijo, oziroma nemško zvezo. Ta nalog je seve zvesto spolnil — da pa se njegove provizijske kupčije ne vidijo preveč jasno, je dobil tudi »višje« dovoljenje, spregovoriti par stavkov za trializem, službeih kot **figovo perje**. Sedaj samo čakamo, koliko časa bo trpelo, da nastopi značajni gospod hofrat **zopet zoper trializem**. Treba le, da dobi »višji nalog« v tem smislu — pa bo! **K sreči je popolnoma brez pomena, če je brinjevi hofrat za ali proti trializmu, ker bo ta gospod pri prvih volitvah izgubil kakor kafa.**

+ **»Agramer Tagblatt«** je zopet enkrat zlezal v hlačni žep hofrata Ploja, s katerim ga morajo vezati posebne vezi, kakor smo že večkrat opazili. Nad vse hvali njegov »premišljen in moder« govor v delegacijah, češ, da je prav, da je napadel Čeha, ki da se pripravljajo, da puste na cedilu Jugoslovane. Ta je

pa malo predebela: hofrat Ploj naj brani jugoslovansko stvar in očita izdajstvo drugim, ko on sam ni samo nameraval, marveč je dejanski izdajal narodne in kulturne koristi Jugoslovancev, ko je padel za hrbet poštenim narodnim možem v najbolj kritičnih trenutkih, tisti Ploj, ki je delal celo za hrbotom člana lastnega kluba in ki je zapisan vsaki avstrijski vladni s krvjo in mesom radi znanih brinjevih jagod — brez ozira na njegovo hofratsko naruro! List, ki je imel za sotrudnika Björnsona, bi ne smel stati v službi ljudi, kakor so gotovi lakaji v hofrat-skem fraku.

+ **Ploj od »Tagespost«** pohvaljen. Delegationsritter von Wachholder, dvorni svetnik Friedrich Ploj, je s svojim govorom v delegaciji našel hvalo pri vseh nemških listih, najprej pa ga je pohvalila graška »Tagespost«, ki ga ima zadnje dni tembolj rada, čim bolj se togoti na poslance V. S. S., ki so Nemcem v štajerskem deželnem zboru zobe pokazali. Graška strupena teta pravi, da je bil slovenski delegat, hofrat Ploj, ki je povzdigoval zvezo z nemškim rajhom. — Friedrich Ploj uživa torej zopet dvomljivo slavo, da ga nemškonacionalno in vsememško časopisje ovija s hrastovim perjem, ki bo poleg brinja najbrže postalo simbol v njegovi žalostni zgodovini.

+ **Slavnost v Stari Loki.** Iz Stare Loke se nam poroča: Slovesnost blagoslovljenja nove zastave našega Orla izvršila se je nad vse lepo. Že jesenski dan pretekle nedelje je bil nad vse krasen. Prejšnji večer so združeni mestni in starološki pevci ob svitu Orlovih balončkov zapeli tri lepe pesmi kumici zastave blagorodni gospej M. Jelovčan. To je najlepši odgovor na neštete napade, katere je morala vrla naša somišljenica prestat od liberalnih listov. Gniljiv je bil začetek nedeljske slavnosti, ker so Orli v kroju med sv. mašo pristopili k skupnemu sv. obhajilu. Marsikateri materi se je utrnula solza. Ob 9. uri je bila instrumentalna sv. maša. Ob pol 3. uri popoldne, ko so bile čete zbrane, je pozdravil dole goste z iskrenimi besedami podpredsednik g. Iv. Baloh, na kar se je razvil prelep spreved od dekanije cerkve. Naprej so korakala naša dekleta v pečaj in avbah, ki so s šopki ovenčale vse Orle, bila jih je lepa vrsta, potem zastave sv. Mihaela od krščansko soc. zveze, iz Mengša in Presk, nato 108 Orlov in nazadnje kumica tudi v narodni noši z našim načelnikom v ekvipaži. Pri cerkvi jih je pozdravil lep slavolok z besedami: Dvigni se Orel na brzih perutih — kvišku, kjer zvezde nebeške žarje! Cerkevni govor je prevzel g. c. kr. prof. v p. dr. Josip Marinko. Govoril je ognjvito o najpotrebnejši naši organizaciji, o Orlih. G. govornik je potem blagoslovil novo zastavo, ki je res že sama na sebi vredna, da si jo ogleda vsak odsek Takega velikanskega Orla gotovo še nima nobena zastava. Na eni strani je slika sv. Cirila in Metoda z napisom: Sv. Ciril in Metod — čuvajta slovenski rod. Na drugi strani je pa orel v srebru in svili izdelan, spoda napis: Za vero in dom, potem trobojni naš grb z zlatim križem v sredi. Načrte je napravil ljubljanski slikar G. Bradaška. Zastava je pa delo domačih rok, namreč ge. Ivane Volgemut, ki je napravila že 14 zastav in katero odsekom najtopleje priporočamo. Po slavnostnem sprevedu se je vršila ljudska veselica pri Blažički, kjer je goste pozdravil napis: Bratom bratski Na zdar! Navdušeno je govoril načelnik Zveze Orlov dr. L. Pogacnik. Omenjamo še, da se je cele slavnosti udeležil naš poslanec Fr. Demšar, ki je tudi daroval za zastavo 10 kron. Hvala mu! Seveda za toliko ljudstva pri nas ni primernih prostorov, a vse se je lepo izvršilo. Omenjamo še, da so bile ob cesti vse naše hiše okrašene s trobojnicami in da je tudi iz zvonika plapolala 16 metrov dolga zastava. Slavnost, kakršne še ni videla Stara Loka, ostane vsem v najlepšem spominu!

+ **Slavnost v Šenčurju.** Iz Šenčurja nam pišejo: V nedeljo, 16. t. m. smo praznovali desetletnico obstoja naše hranilnice in posojilnice. Te slavnosti se je iz posebne naklonjenosti udeležil tudi moški zbor glasbenega društva »Ljubljana«, ki je napravil ta dan s svojim vrlim pevovodjem g. Svetkom izlet v Šenčur. Ravno ta izlet je privabil nebroj občinstva iz bližnje in daljne okolice skupaj, ker mnogi so že slišali o slavi tega glasbenega društva, poslušati ga pa niso imeli še prilike. In res, kar očarano je bilo občinstvo pri prvem proizvajanju »Ljubljane«. Nismo se mogli načuditi spretnemu vodstvu g. pevovodje Svetka. Z neko njemu prirojeno navdušenostjo, z odločnim nastopom in sigurnim taktom zna privedi zbor do najfinejšega prednašanja. Ima

pa tudi vrle pevce v svojem zboru. Vsa čast takemu pevskemu zboru! Občinstvo je bilo tako navdušeno, da je po pozdravnem govoru g. kaplana Kmeta stopil na oder priprosto mož, da izrazi svoje navdušenje in da se zahvali »Ljubljani«. Le žal, da je čas prehitro potekel; kmalu po šesti uri smo že izgubili izpred oči vrle pevce bele Ljubljane, mnogo občinstva je še prišlo, ko »Ljubljane« že ni bilo več, a iz spomina jih ne izgubimo nikdar. — Izleta se je udeležilo tudi nekaj članic ženskega pevskega zbora »Ljubljane«, med njimi tudi vrta gđna. Peršlova, solistinja in operna pevka. Med udeleženci smo zapazili tudi gg. kaplane, dva gg. učitelja, več gg. organistov, g. deželnega poslanca Zabreta, g. veleposestnika in tovarnarja Blaža Zabreta, g. Podlesnika in več drugih odličnih gostov. Bodi torej še enkrat izrečena iskrena zahvala »Ljubljani«, zlasti g. pevovodju Svetku. Vsem pa kličemo krepki: »Na zdar!« Na svidenje!

+ **Škof Prohaska** na Ogrskem so baje jezuiti obdolžili modernizma. Tako poročajo svobodomiselnih listi. Ker je vir tako kalen, treba pač počakati zanesljivejših vesti. Pač pa lahko povemo, da je škof Prohaska res vzbudil sum modernizma z nekaterimi svojimi manjšimi članki, zlasti z nekim člankom v »Hochlandu«, kjer govori o čustvenem značaju religije. V koliko je modernističen njegov govor v ogrski akademiji znanosti, ne moremo presoditi, ker še ni objavljen. Da se škof Prohaska poslužuje zelo modernistične terminologije, je gotovo, vprašanje je le, so li tudi misli take. Na vsak način bo cerkvena oblast, če se bo res s tem pečala, razsodila pravično in točno, liberalnim listom pa ne bo nič pomagalo, če bo škof Prohaska pohvaljen ali grajan. Zato ne vemo, čemu se zopet razburjajo.

+ **O mladini in starini** sodi nek »Slogaš-naprednjak« v »Edinosti« tako-le »Harlekin v rdeči, harlekin v rumeni maski, oba sta — pajaca!« In dalje: »Narodno - napredna stranka potrebuje resnih, treznih, razsodnih mož, ki znajo zidati, ustvarjati, dvigati, ne otročaje!« In končno: »Resnica je, da smo danes politično popolne ničle, uboga gmajna, ki jo bo vzel zlodej!« — Take bonbone deli »Edinost« našim liberalcem, pristašem S. L. S. pa pravi, da »jasnost v nazorih in o končnih ciljih diči in kakor trden oklep oklepa vso stranko in večino njenih pripadnikov«, dočim obstoja delo liberalcev samo v »pamfletih na cerkev, duhovščino in vero«. Glej no! Ravno »Edinost« je zmiraj pisala, da so večinoma vsi pristaši S. L. S. sami backi in teleta, zdaj pa nas naenkrat diči sama jasnost v nazorih. »Edinost« se je torej temeljito izpreobrnila, kar nas zelo veseli, ne da bi nas navdajalo z bogvekakšnimi upi, ker »Edinost« je nepoboljšljiva.

+ **Ogenj v bohinjki grajščini.** Iz Bohinjske Bistrice, dne 17. oktobra t. l.: Danes ob 5. zjutraj je oznanil plat zvozna, da gori v gradu (grajščini). Takoj so bili na mestu gasilci ter zadušili pretečo nevarnost. Ogenj je nastal po neprevidnosti, oziroma nepazljivosti. V gradu namreč predelavajo stanovanja in uradne prostore za oskrbniško verskega zaklada, koje se ima preseliti še tekoče leto na Bistrico. Delavci so v onih sobah in prostorih, koje so prezidali, da bi se hitreje sušilo, nažgali oglje na kamnih ali ploščakih. Seveda bi morali tudi čuvati, da bi iz oglja, koje tli, se ne zanetila kaka iskrica v lesovje. Žal, tega baže niso storili in tako je nastala preteča nevarnost, da grad zopet zgori. Gasilci so pogasili goreče tramovje in tako ogenj zadušili. Bila pa je nevarnost, ker so iskre že letale skozi odprta okna in se je gost dim valil iz poslopja.

+ **»Zaklade«, narodna igra** v štirih dejanjih, ki so jo preteklo nedeljo ob zelo obilni udeležbi vseh pravih prijateljev društvenega življenja priredili na Rovih, se bo prihodnjo nedeljo, 23. t. m. ob pol 4. popoldne na občo željo ponavljala. Zelo zanimivo je bilo preteklo nedeljo tudi predavanje gosp. vranjepeškega župnika pesnika Fr. Kreka o romanju v Sveto deželo in — mimogrede — o okupaciji Krete. Da ni manjkalo izvirnih rim na padlo brado, se razume.

+ **Nezaslišano grozodejstvo.** Iz Istre je došla od zanesljive strani vest, ki se nam radi nje grozovitosti zdi skoro nemožna. Ta vest je tem strašnejša, ker bi bil storilec tega grozodejstva zopet oni isti nesrečni orožnik plemeniti Lang, ki je povzročil pred par meseci tragedijo v Banah, ustrelivši pokojnega Resiča. Neki človek je kradel v Svetem Lovreču Pazinškem. Zato da ga je aretirali sedaj tam službojujoči orožnik Lang in tiral vklenjenega proti Pazinu. Poročajo nam, da je pri tem Lang tega

nesrečneža na cesti v Krinogi prebodel z bajonetom na način, da je dotični aretiranec na licu mesta — izdahnil! Lang je glasom govorice nato ključ žabnice na verigi izročil županu s pozivom, naj gre mrliču osvoboditi roke iz verige.

+ **Ban Tomažič ustanovnik »Matičice Slovenske«.** K »Matici Slovenski« je kot ustanovnik pristopil ban trojedine kraljevine, Nikola pl. Tomažič.

+ **Umrla je** gospa Frančiška Podboj rojena Arko, stara 55 let. Truplo prepeljejo iz deželne bolnice v Žužemberk. Svetila ji večna luč!

+ **Hrvaška zemlja v tujčevih rokah.** Ogrska banka in Trgovska akcijska družba je za štiri milijone kron kupila krasno veleposestvo »Moslavina« v Hrvatskem Zagorju. Dragoceni gozdi so že oddani, na ostalem, precej velikem zemljišču se naselijo nemški kmetje.

+ **O nesreči v vevški tovarni** se nam piše: Ponesrečil se je v vevški papirnici delavec pri elektriki, Vinko Fink. Delal je v nedeljo od 8. ure zjutraj cel dan in celo noč. Proti jutru bi imel spraviti v obrat razne stroje. Pri tem pa je padel v kanal, ki je več metrov globok ter si je polomil rebra po desni strani in roko, razbito ima baje tudi glavo. Prepeljali so ga v bolnico in je malo upanja, da bi okrevljal. Tako bo zopet družina brez očeta po krivdi tovarniškega vodstva, ki ima denar za ustanavljanje in podpiranje sokolov, za varnostne odredbe svojih delavcev pa ne. O tem slučaju bomo še govorili.

+ **Novo imenovanje članov izpraševalne komisije za obče ljudske in meščanske šole.** Ministrstvo za bogocastje in nauk, je za dobo šolskih let 1910/1911 do 1912/1913 imenovalo za članice izpraševalne komisije za obče ljudske in meščanske šole: za ravnatelja dež. šol. nazd. Fr. Levca, za njegovega namestnika ravnatelja na učiteljsku Ant. Černivca in profesorja učiteljskega Fr. Orožna in Mart. Sinkoviča; za članice: profesorja Antona Funteka, Fr. Suherja, dr. Val. Kušarja in Rud. Perca, Josipa Verbiča, dr. Ivan Orela, glasb. učitelja A. Dekleva, telovad. učitelja Jos. Gorečana, vad. učit. And. Mayerja, Iv. Krulca in Vik. Jakliča, vse v Ljubljani. Poleg tega je minister pooblastil dež. šol. svet v slučaju potrebe privzeti v izpraševalno komisijo: za izpraševalne je francoščine: zač. učitelja na realki v Ljubljani dr. Fr. Šturma, za izpr. iz geom. risanja: real. prof. Fr. Kellerja in Jos. Mazita, za izpr. iz žen. roč. del: vad. učit. Pavlo pl. Renzenberg in za spec. preizk. iz glásovirja pom. učitelja na učit. Jos. Pavčiča.

+ **Plemenske prašičke** velike angleške pasme za polovično ceno bo deželni odbor v kratkem zopet razdeljeval. Oddalo se bo po enega merjaška ali pa merjaščka in 2 svinjici skupaj. Živali bodo prihodnjo spomlad že za plemenitev. Prošnje je vložiti takoj na deželni odbor v Ljubljani. Posestniki iz krajev, kjer se nahajajo živinorejske zadruge, naj prosijo potom nadzr. Kdor prosi, se s tem zaveže, da odkazane mu živali tudi sprejme.

+ **Predavanje v Komendi.** V nedeljo dne 23. t. m. bo po popoldanski službi božji v dvorani katol. slov. izobraževalnega društva javno predavanje o izseljevanju. Pridite v obilnem številu člani in nečlani poslušat važno predavanje.

+ **P. n. učiteljsvu.** C. kr. okrajni šolski svet v Novem mestu preklicuje razpis z dne 5. oktobra 1910, št. 2875, zadevajoče začasno nameščenje učiteljskih mest v Novem mestu in Stopičah.

+ **Umrla je** v Velikovcu žena državnega poslanca Nageleta. — Na Dunaju je umrl vpokojeni fml. Henrik Schaeffer.

+ **Mednarodno lovsko razstavo na Dunaju** so včeraj zaključili.

+ **Nova spomlad v Bohinju.** G. Jakob Mlakar, vrtnar v Srednjivasi v Bohinju nam je poslal šopek cvetja z jablane, ki ima na njegovem vrtu sad in cvetje.

+ **Izgredi na češki vrtnarski razstavi.** Iz Prage poročajo z dne 18. oktobra: V nedeljo so se vršili v češki vrtnarski razstavi izgredi. Od strani občinstva se je trdilo, da se pri javni tomboli ni korektno postopalo. Množica je metala na člane odbora razne predmete. Ljudje so pometali dobitke raz odra in jih pohodili. Sele po daljšem trudu se je posrečilo policiji, razgnati množico.

+ **Zopet velika železniška nesreča v Rottenmannu** bi se bila skoro dogodila pred par dnevi. Le nekoliko je manjkalo in trčila bi bila skupaj brzovlaka onih števil, kakor zadnjič. Vlakovodja enega brzovlaka je zopet vozil v Rottenmannu naprej, ker je tudi pozabil, da križišče ni več v Selzthalu, ampak v Rottenmannu. Zopetno veli-

ko železniško nesrečo je v zadnjem trenutku preprečil železniški čuvaj.

— **Zverinska morala socialnih demokratov.** Sarajevski »Hrv. Dnevnik« z dne 15. t. m. prinaša iz Jajca dopis o zverskem zločinu tamošnjega socialnodemokratskega vodja Rista Marića. Pred nekaj dnevi je došla v dom socialnih demokratov v Jajcu neka 16-letna deklica iz Novške na Hrvaškem in vprašala za Špira Raševića, ki da se je šele pred kratkim naselil v Jajcu. Obenem je vprašala za kako pošteno zasebno hišo, kjer bi mogla prenočiti. Socialnodemokratski odbornik A. Rupelt ji tudi najde tako prenočišče in deklica se poda k dotični družini. Kmalu nato pride tjakaj socialnodemokratski vodja Risto Marić, in ko izve, kako je z deklico, jo takoj povabi, naj gre z njim na njegovo stanovanje, kjer lahko prenoči. Dekletu zagotovi, da je oženjen in ima tudi dvoje otrok, nakar je ista šla radevolje z njim. Ko jo je pripeljal v sobo, je dekleta takoj vprašala po ženi in otrokih, a rdečkar je rekel, da so odšli v cirkus. Nato pa je ugasnil luč in v zverinski strasti navalil na dekleta, ki se je obupno branilo. Zato jo je zvezal in zadovoljil svoji zverinski strasti. Še isto uro je dekleta priokalo k prejšnji družini in povedalo, kaj se ji je zgodilo. Gospodinja je takoj šla z njo na policijo, kjer se je konstatirala resnica njenih izpovedi in proti rdečemu falotu uvedla kazenska preiskava. Ni treba povdarjati, da rdečkar ni oženjen.

— **Sebrno poroko** sta v Greater New Yorku obhajala gospa Marija Sidler, rojena Zajc iz Domžal in g. Avgust Sidler.

— **Nenadoma je umrl** v Kansas City v Ameriki Slovenec Anton Mihalič. Stroj ga je poškodoval v klavnici.

— **Razpisana učiteljska služba.** Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici na Štrekljencu (okraj Črnomelj) v stalno nameščenje do 5. novembra t. l.

Štajerske novice.

— **Shod v Zrečah.** Zreče, 16. oktobra. Danes smo imeli dve uri trajajoči, krasno uspeli shod. Gospod deželni poslanec Novak je orisal neznosne razmere v deželnem zboru. Gospod poslanec Pišek pa je obravnaval razmere v državni zbornici. Imenovanima se je izreklo popolno zaupanje. Jedna resolucija pa pravi: Volivci občudujejo močnatost in vztrajnost poslancev »Slovenskega kluba« v državnem zboru in onih »Slovenskega kluba« v deželnem zboru in vsem skupaj izrekajo zahvalo ter popolno zaupanje. Druga resolucija hoče, naj poslanci vztrajajo tudi v obstrukciji tako dolgo, dokler svojim volivcem ne izposlujejo pravic, kakršne uživajo drugi državljani.

š **Shodi.** Preteklo nedeljo so bili shodi tudi v Vurbergu pri Ptuj, pri Sv. Juriju v Slov. Goricih in na Vranskem.

š **Slovenec — iznajditelj.** Brat znamenite gostilničarja na Teharih, gospod Davorin Cajhen bode razkazoval prihodnjo nedeljo v gostilni svojega brata zanimiv električni aparat, ki omogočuje električno razsvetljavo v vsaki hiši brez posebnih stroškov.

š **Ujet trgovec s človeškim mesom.** Pišejo iz Poljčan: Dne 12. t. m. so aretirali na tukajšnjem kolodvoru nekega židovskega trgovca z dekleti, imenom Henzelman. Aretacija se je izvršila ravno v trenutku, ko se je mislil odpeljati s svojimi žrtvami. Nabranih je imel že 12 deklet. Pri sebi je imel mnogo avstrijskega in tujega denarja.

š **Sevniški grad** je kupila grofica Matilda Arco-Zinneberg za 187.000 K.

š **Umrla je** v Vuzenici soproga vpojenega nadučitelja gosp. Remšnika gospa Marija Remšnik.

š **Radi prepira z domačimi se je ustrelil** v Zamencih pri Ptuj kmečki sin Anton Zagoršak.

š **Velika nesreča. — Dva otroka zgorela.** Od Sv. Barbare v Halozah se nam piše: Dne 14. t. m. se je zgodila tu velika nesreča. Pogorele so namreč ob 11. uri predpoldnem dve viničariji v Pohorju in sicer Fürstova iz Ptuja in Zupska. Fürstovemu viničarju sta zgorela 2 otroka, prvi je bil star 2 leti in drugi 5 let, ki je gotovo tudi zažgal. Zgorela mu je tudi svinja, vredna čez 80 K, kakor tudi ves živež in obleka. Fürstove krave je bilo še mogoče rešiti. Zupskemu viničarju je pa zgorelo 50 K denarja, obleka in 3 hl rži, ki jo je ravno pred par dnevi kupil in spravil v podstrešje. Iz hiše je rešil skozi okno v zadnjem trenutku, ko je že gorelo v hiši, 60 K denarja in nekaj malenkosti in iz kleti pa krompir. To je zdaj že drugi slučaj v 3 tednih, da so zažgali otroci. Stariši, pazite na vžigalice in otroke!

š **Orel.** Od Št. Pavla pri Preboldu nam pišejo. Zopet nov telovadni odsek

se je ustanovil pretečeno nedeljo dne 16. t. m. pri tukajšnjem kat. izobraževalnem društvu. Ze dolgo se je med fanti gojila želja po tesnejši organizaciji in ta želja se jim je sedaj izpolnila. Med fanti vlada velikansko navdušenje, takoj je pristopilo nad 25 članov. Pred nekaj tedni prirejena sokolska slavnost je bila najboljša agitacija za ustanovitev Orla. Za telovadnico je tudi že preskrbljeno. Sedaj pa mladeniči, pogumno na delo in vstrajno naprej po začrtani poti. Naj Vas ne straši morebitno zasmehovanje nasprotnikov in druge ovire. V delu je zmaga. Na zdar!

š **Štajersko ustavoverno veleposestvo** objavlja neko izjavo, v kateri pravi, da je konstatacija »Slov. kluba«, da so stranke večine vse posredovalne predloge kratkomalo odbile, v toliko netočna, ker baje štajersko ustavoverno veleposestvo teh predlogov ni odbilo, ampak izjavilo, da jih smatra za pripraven temelj pogajanjem. Ustavoverno veleposestvo obenem izjavlja, da se mu zdi nemogoče, da bi se dala slovenska obstrukcija premagati, ter da je zato za sporazum in obojestransko odnehanje. — Kakor se vidi, je ustavovernemu veleposestvu postalo nekoliko vroče, ker taji dejstvo, da je podpihovalo nemške nacionalce.

š **Umrl** je v Laškem črevljarski mojster in hišni posestnik Karol Benedek.

š **Sevniška.** Hujskanje naših liberalcev je na dnevnem redu; ni jim dosti, da blatijo z vsakovrstnimi psovkami naše izobraževalno društvo in deklislo zvezo, ampak spravili so se tudi nad podružnico »Slovenske Straže«. Ta jim je pravi trn v peti. Če gre kak član mimo njihovega tabora, takoj jim vsa kri zavre; usuje se nanj ploha psov. Lepo je to za ljudi, ki se ponasajo z naprednostjo in oliko. Ali mislite, da nimamo res drugega dela, kakor da se učimo pri »Slovenski Straži« vas obirati? Kar se pa tiče gdčne. tajnice deklislo zveze in izobraževalnega društva, kakor tudi gdčne. pevovodkinje, ne odgovarjamo drugega, kakor da dotične gospodične vestno opravljajo svoje dolžnosti in jim nima nihče ničesar očitati.

š **Ustavil je plačila** v Velenju znani trgovec Josip Wutti.

Ljubljanske novice.

Ljubljancani in Ljubljankanke kam prihodnjo nedeljo? Prihodnjo nedeljo dne 23. t. m. prihitite popoldne vsi na veselico »Slovenskega gospodarskega in izobraževalnega društva« za Krakovo in Trnovo v Ljubljani, ki priredi v Gostinčarjevi gostilni na Opekarski cesti vinsko trgatev. Čisti dobiček je namenjen za društveno knjižnico.

lj **Kako so nastale slovanske države.** O tem velezanimivem predmetu bo jutri ob pol 8. uri zvečer predaval v dvorani S. K. S. Z. č. g. dr. Leopold Lenart. Vabimo k obilni udeležbi!

lj **Socialni kurz S. K. S. Z.** se prične letos prihodnji četrtek ob 8. uri zvečer v dvorani S. K. S. Z. Opozarjamo na ta kurz ljubljanske somišljenice in somišljenike. Naj bi bil tudi letos ta kurz tako številno obiskan, kakor je bil lani!

lj **Pravila »Društva ljubiteljev poljskega naroda«** s sedežem v Ljubljani, je deželna vlada potrdila. V kratkem se vrši občni zbor. Kaj več o tem društvu še izpregovorimo.

lj **Gledališko predstavo** priredi v nedeljo, 23. t. m. ob 6. uri zvečer »Kat. društvo rokodelskih pomočnikov«. Vprizorila se bode igra »Črni vitez«. Pred igro nastopi društveni pevski zbor. Tudi je na sporedu govor, ki ga bode govoril preč. g. profesor dr. Josip Jerše.

lj **Na oklicih so:** Anton Ogrinc, kurjač na državni železnici z Alojzijo Zagradnik, tov. delavko. — Oto Wagner, knjigovodja z Angelo Šusteršič iz Radovljice. — Odo Koutny, trgovec z Amalijo Leopold.

lj **Prof. Fr. Gerbiču** je vsled sklepa odbora tudi »Dramatično društvo« poslalo v znak zaslugh sploh in še posebej za »Dramatično društvo« toplo pisano pismo, v katerem mu izreka čestitke k 70letnici.

š **Matica Slovenska** vabi na sejo »tehniškega odseka«, ki bo dne 18. oktobra t. l., ob 6. uri zvečer v društveni pisarni. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika in poročilo uprave; 2. poročilo sotrudnikov »Tehniškega slovarja«; 3. študija o slovenski hiši; 4. organizacija tehnikov; 5. slučajnosti. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za naša tehniška vprašanja.

lj **Amaterfotografij** Ker je amaterfotografija dan danes med Slovenci že zelo razširjena, a posamezni amaterfotografi ne stojijo v nikakem stiku med

seboj, stavljal se je pripravljalni odbor v Ljubljani z namenom ustanoviti društvo, katero bi dajalo priliko posameznikom se na tem polju izpopolnjevati. Namen društva naj bi bil gojiti, širiti, izpopolnjevati in pospeševati v umetniškem in znanstvenem oziru fotografsko umetnost. Prosi se tedaj vse one, ki se za stvar zanimajo, dame in gospode, v Ljubljani in izven Ljubljane, da blagovolijo na spodaj označeni odbor naznaniti svoje naslove v svrhu sestave eventual. osebnih vabil k sestanku. Dobrodošli so tud vsaki nasveti, ki se naj pošiljajo odboru, na katere se bode isti po možnosti oziral in jih upošteval. Prijave in dopise je pošiljati na naslov: Pripravljalni odbor društva »Klub slov. amaterfotografov« v Ljubljani. — Vljudno se prosi slavna uredništva slovenskih listov, da to notico v svojih listih ponatisnejo! — Pripravljalni odbor.

lj **Več sto puranov** so prignali s Hrvaškega na tukajšnji trg. Žival je vseskozi lepo razvita in dorekla in, kar se pač le redko dogaja, večinoma dobro rejena. Purani tehtajo po 5 do 7 kg in veljajo povprečno 5 do 6 kron, kar se pač lahko imenuje zmerna in primerna cena. Čuje se, da priženo v kratkem nadaljnje jate takih puranov na trg, kajti žival se kaj lahko proda, in nazadnje je to povsem umljivo, saj je purje meso cenejše kot govedina.

lj **Nepreviden kolesar.** Na Bleiweissovi cesti je včeraj popoldne podrl nek dijak šolskega učenca Antona Plestenjaka in ga na desni roki telesno poškodoval. Kolesar je znan.

lj **Tatvina.** Na Vodnikovem trgu je bil sinoči ukraden hlapcu Francetu Stankotu iz vozička zavitek zlate barve, vredne 36 K.

lj **Za kruhom.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 27 Slovencev, 60 Hrvatov in 101 Makedonec.

lj **Izgubila** je gdčna. Angela Pipanova srebrno žensko uro. — Gospa Elsa Samplova je izgubila zlat obesek. — G. Leopold Markl je izgubil bankovec za 10 K.

lj **V Kolodvorski ulici** je našel nek tuj gospod dva papirnata zavitka slaščič, enajst vencev fig ter vse oddal tam službojočemu mitniškemu pazniku. Laštink naj se zglašijo pri pazniku.

Telefonska in brzoljavna poročila.

OBSTRUKCIJA V ISTRSKEM DEŽELNEM ZBORU.

Koper, 18. oktobra. Obstrukcija v istrskem deželnem zboru je trajala včeraj od druge do poldevete ure zvečer. Sporazumno je bilo rešeno edino odobrenje zapisnika. Govorila je nato polovica slovanskih poslancev. Ko je govoril Zuccov je galerija bučala. Predsednik je dal izprazniti galerijo. Pri tem je nastal skoro tepež med Lahi in Slovani na galeriji. Seja se je nadaljevala danes. Slovanski poslanci nadaljujejo obstrukcijo.

Koper, 18. oktobra. Ko je predsednik dal radi neprestanega žvižganja včeraj izprazniti galerijo, je galerija pričela prepevati »l' inno della Legi«, kričati »Fora i scavi!« in »Evviva l' Istra italiana!« Slovansko-hrvatski poslanci so protestirali in žvižgali, dočim so razni poslanci večine ploskali izzi-valnemu žaljenju z galerije. Ko pa je bila galerija izpraznjena, je predsednik zopet otvoril sejo in podal besedo poslancu dr. Zuccon, ki je nadaljeval svoj hrvatski govor v prejšnjem smislu. Zatem je stavljal poslanec Bennati predlog, da se razprava prekine, utemeljuje ga z nekimi paragrafom poslovnika. Predsednik je hotel dati ta predlog na glasovanje, proti čemer je manjšina protestirala, nakar je predsednik odnehal. O predlogu se je začela debata, v kateri je prvi govoril poslanec dr. Trinajstić, ki mu je prišel Bennatijev predlog kakor nalašč za obstrukcijo in je iskal po vsem poslovniku utemeljitev Bennatijevega predloga. Citiral je in čital paragraf za paragrafom, tolmačil ga po hrvatski in italijanski. Pri tem obstrukcionistiškem govoru je bilo smeha po vsej dvorani in je poslanec Mandić z raznimi dovtipi in medklaci podpiral obstrukcionistiški namen. Poslanec Bartoli je predlagal, da se zopet otvori galerija, da bo seja javna in da se o predlogu Bennatija razpravlja. Prijavili so se razni govorniki. Predsednik je dal na to besedo glavnemu contra-govorniku dr. Zucconu, ki je v dolgem in krasnem govoru preciziral pravno stališče slovanske manjšine, in sicer v hrvatskem in italijanskem jeziku. Dokler je še poslanec Zuccon govoril, mu je bilo namignjeno, naj konča, ker bo seja zaključena in napovedana za danes popoldne. Zuccon je zaključil svoj govor

in predsednik sejo. Obstrukcija je s tem dosegla svoj namen. Pripominjamo še, da je bilo med debatama par glasovanj po imenu.

SLUČAJ KOLERE V TRSTU.

Trst, 18. oktobra. Mestni protofizik dr. Constantini, je glede na slučaj kolere v Trstu izjavil sledeče: Pappalepori se je vkrcal 5. t. m. na parniku »Penceta«, došel v Benetke, kjer je bival 7 dni, v Trst pa je došel 13. t. m. na parniku »Barion«. Kakor hitro je v Trstu v zaporih v Tigoru, kamor je prišel zaradi nevarne pretnje zbolel na kolero, so ga internirali v Magdalen, z njim vred pa še 13 oseb in sicer pet, ki so z njim vred stanovali na št. 5 v Riborgu, 6 sokaznjencev in 2, ki sta ga prenesla v bolnišnico. Vsi so tako izolirani, da se razširjanja ni bati. Ker je bilo čudno, da je Pappalepori zbolel zelo pozno, odkar je prišel iz inficiranega Barija, menijo nekateri, da je sicer nosil s seboj kužne bacile, a ti so začeli delovati šele, ko je v Trstu zavžil veliko, najbrže starega mesa, ki je povzročilo dispozicijo za izbruh latentne infekcije. Dr. Constantini pa sodi, da se ni inficiral v Bariju, ampak že na poti v Trst na parniku »Barion«. Parnik »Barion« so, ko se je iz Trsta vrnil v Benetke, peljali v sanitarno observacijo. Stanje Pappaleporija, ki je bilo izpočetka zelo slabo, je zdaj relativno dobro, temperatura 35,8°, pulz 92 utripeljev na minuto. Drugi izoliranci so dozdaj popolnoma zdravi, tudi tista dva, ki jih je bila prijela griža.

GOVOR VOJNEGA MINISTRA.

Dunaj, 18. oktobra. V današnji seji vojaškega odseka delegacij je govoril vojni minister baron Schönaich o aneksijski krizi in potem o splošnih vojaških vprašanjih. Povdarjal je, da se je potom Najvišjega milostnega čina letos omogočilo ustvariti nekako nadomestilo za 35letno vojaško službeno dobo častništva, naglašal potrebo vojaške mladinkse vzgoje in izjavil, da se potom izboljšanja avanzementa častnikov, oskrbe podčastnikov in pomnožitve vojnega materijala blizamo upeljavi skrajšane preženčne službene dobe. Končal je sledeče: Dogodki zadnjih let, zlasti pa aneksijska kriza, so pokazali 1. da mora monarhija kljub svojim zvezam računati z vojsko proti več frontam in 2. da se izpolnitve armade ne sme več odlašati.

ŽELEZNIČARSKI ŠTRAJK NA FRAN-COSKEM KONČAN.

Pariz, 18. oktobra. Bulletin ministarstva za javna dela razglasa, da se more železničarski štrajk smatrati za končan, ker se je začelo že na vseh progah normalno delo.

Pariz, 18. oktobra. Na elektroželezniški progi Pariz-Verdun je razpočila bomba, pa ni napravila nobene škode.

Pariz, 18. oktobra. V ulici Gambetta je prišlo do spopada med policijo in stavbinskimi delavci, ki so se pridružili železniškemu štrajku. Ranjeni so štiri policisti, več delavcev je zaprtih.

Pariz, 18. oktobra. Zornalisti vseh listov so dobili pretilna pisma, da ne smejo objavljati zaupnih vesti o štrajkovskem gibanju, ki bi utegnile delavcem škodovati, če ne bodo napadeni.

SRBSKI PRESTOLONASLEDNIK ALEKSANDER NA SMRTNI POSTELJI.

Belgrad, 18. oktobra. Tu imajo malo upanja, da bi prestolonaslednik Aleksander prestal svojo težko bolezen. Včeraj in danes je bolniku zopet hujše. Senzorij je skaljen, žila 100, nekoliko slabejša, temperatura 39,7, dihanje 40. Na dvoru so v velikih skrbih. Istotako je v velikih skrbih občinstvo. Kralj nič ne spi in se joka, princ Jurij, dasi sam bolan, je ves čas ob postelji svojega brata. Princezinjo Heleno danes pričakujejo iz Italije.

KJE JE WELLMANN?

New York, 18. oktobra. O usodi Wellmanna, ki se je dvignil s svojim zrakoplovom, da preko oceana preleti v Evropo, ni dozdaj še ničesar znanega. Vsi poizkusi radiografskih postaj zvezati se z Wellmannom so dozdaj bili brezuspešni. Boje se, da je Wellmann vsled velike megle zašel od svoje smeri. 13 ur je že, odkar se ni od Wellmanna še nič izvedelo. Čudno je, da ga ni noben parnik zapazil.

GROZNA NESREČA V RUDNIKU.

Herne (Vestfalsko), 18. oktobra. Včeraj ob pol dveh popoldne se je odtrgala vrv dvigala, s katerim se je spuščalo 30 do 35 rudarjev v rudnik. Dvigalo je z grozno brzino letelo v dno rova ter o usodi rudarjev še ni ničesar znanega. Sosednje dvigalo pa je vsled tega zavozilo z vso silo v kolesje dvigalne vrvi ter je bilo več rudarjev več ali manj težko ranjenih.

PORTUGALSKA REVOLUCIJA.

Pariz, 18. oktobra. Nekateri listi javljajo, da je lizbonski patriarh priznal republiko. — V Lizboni so zaprli pet oseb, ki so osumljene, da so umorile admirala Reisa.

MORILEC NAŠE CESARICE ZBESNEL.

Pariz, 18. oktobra. Morilec cesarice Elizabete, Luccheni je v genevskih zaporih zblaznel.

Pariz, 18. oktobra. »Matin« poroča, da je Luccheni v ječi zbesnel. Pretepel je paznike in je tako bil okoli sebe, da ga je komaj ukrotilo deset paznikov. Lucchenija so zaprli v podzemsko ječo.

ORKAN NA KUBI.

New York, 18. oktobra. Na Kubi je včeraj divjal silen orkan. V Havani je voda poplavlila nižje ležeče dele mesta. Mesto Artemisa in nekaj drugih mest je razrušenih. Na Kubi je izgubilo življenje do 1000 oseb, škode je več milijonov dolarjev. Letina tobaka je uničena, deloma tudi letina sladkorja. Na tisoče oseb je brez strehe.

KRIZA V TURČIJI.

Carigrad, 18. oktobra. Veliki vezir Hakki-paša in več ministrov je podalo sultanu demisijo. Vzrok je spor v kabinetu. Sultan demisije ni sprejel.

Dopolnilna državnozborska volitev v okraju Novo mesto-Bela krajina.

KANDIDAT S. L. S. SIJAJNO ZMAGUJE!

Straža, 18. oktobra. V Vavti vasi dobil dež. odbornik Evgen Jarc 131 glasov, Gangl 10, neveljavnih glasov 6.

Gradac, 18. oktobra. Kandidat S. L. S. Evgen Jarc je dobil v Gradcu 29 glasov. (Doselej so na tem volišču liberalci dobili vedno vse glasove.)

Črnomelj, 18. oktobra. Loka pri Črnomlju, v kateri so liberalci računali na večino, je oddala za profesorja Jarca 52 glasov, Gangl dobil 44 glasov.

Novo mesto, 18. oktobra. Od tu oddanih 328 glasov je dobil liberalni kandidat Engelbert Gangl samo polovico, torej kljub najsilnejšemu terorizmu liberalnih agitatorjev ni dobil večine oddanih glasov niti v dosedaj liberalni trdnjavi novomeški. Profesor Evgen Jarc je dobil v Novem mestu 146 glasov, Gangl 164, 15 glasovnic je bilo praznih, 1 glas je dobil prošt Elbert, 2 glasova Košiček. Ta izid pomenja bižnji konec liberalizma v Novem mestu, za S. L. S. pa pomenja izid glasovanja v Novem mestu velik napredek.

Toplice, 18. oktobra. Jarc je tu dobil 346 glasov, Gangl 46.

Vinica, 18. oktobra. Na Vrhju Jarc 20, Gangl 77 glasov. Pri zadnji volitvi so bili na Vrhju samo 4 glasovi za S. L. S. Tudi tu torej napredek!

Št. Peter, 18. oktobra. Jarc 266, Gangl 45.

Belacerkev, 18. oktobra. Jarc 105, Gangl 81.

Lokvica, 18. oktobra. Jarc 82, Gangl en glas.

Kandija, 18. oktobra. Jarc 454, Gangl 108, Medved 2, Košiček 1, Rataj 1, Margheri 1, praznih 52.

Prečna, 18. oktobra. Jarc 299, Gangl 79.

Mirna Peč, 18. oktobra. Jarc 429, Gangl 91.

Ob sklepu lista nimamo še poročil iz 27 volišč, a je sijajna zmaga kandidata S. L. S., deželnega odbornika profesorja Evgena Jarca zagotovljena. Že sedaj je naša večina okoli 1728 glasov.

Po sklepu lista.

Burna današnja seja istrskega deželnega zbora.

ISTRSKI DEŽELNI ZBOR ZAKLJUČEN.

Koper, 18. oktobra. Današnja seja istrskega deželnega zbora je bila silno burna, bili so hrupni prizori pri debati o pokritju deficita za deželno razstavo Poslanca Zuccon in Spinčič sta govorila hrvaški, deželni glavar Rizzi ju je opetovano prekinil in opominjal, naj govorita italijanski, nato pa je vzel Zucconu besedo. Italijani so ploskali,

Hrvatje so burno protestirali. Poslanec Trinajstič je planil k predsedniški mizi, bil po mizi in vrgal z obema rokama desko z mize. Italijani so prihiteli na pomoč glavarju. Videle se je poslance dvigati stole. Galerija je divjala in je bila izpraznjena. Glavar je moral prekiniti sejo, ko jo je pa zopet otvoril, se je dvignil vladni zastopnik in prebral izjavo vlade, da je zasodanje istrskega deželnega zbora zaključeno.

Razne stvari.

1000 revolverjev so prodali v zadnjih dneh prodajalci orožja v Parizu.

Bratstvo socialnih demokratov.

Dolgo časa dovolj so imeli socialni demokrati na jeziku »bratstvo«, pri tem pa so skušali vsakega krščansko mislečega delavca spraviti ob službo in kruh. Sedaj ko imajo socialni demokrati v lastnem taboru boj med centralisti in separatisti, se pa rdeče »bratstvo« kaže tudi v tem boju kot sredstvo, ki se ga ne sramujejo socialni demokrati uporabljati tudi napram sebi. Dr. Adlerjeva garda le težko preboleva, da češki sodrugi, zlasti rudarji, s svojimi prispevki ne napolnjujejo več dunajskih blagajn, temveč so se priklopili avtonomistom. Temu zgledu pa slede posamezne strokovne skupine, druga za drugo. Višje dunajsko poveljstvo je uvidelo potrebo, osnovati lastno češko strokovno organizacijo in sredstva, s katerimi skuša doseči ta namen, gotovo niso najlepša, kar se je že dostikrat povdarjalo in kar se je zopet dokazalo s sledečim dejstvom. Glasilo rudarjev »Na zdar!« v Moravski Ostravi priobčuje namreč neko izjavo, da je vsled neznosnih intrig od strani centralistov prisiljeno, preložiti svoj sedež v Kladno in od tamkaj delovati za osvoboditev rudarjev iz rok onih elementov, ki hočejo uničiti samostojnost čeških strokovnih društev. Ta list obljubuje tudi, da bo navedel še podrobnejše vzroke v najkrajšem času, zakaj je uredništvo storilo ta korak. Da, da, rdeče »bratstvo« je res veliko.

Conan Doyle o svojem Sherlock Holmesu. Berolinski »Lokalanzeiger« priobčuje pogovor z znamenitim pisateljem Conan Doylejem, ki je spisal toliko in toliko povesti o Sherlock Holmesu, slavnem detektivu. Ko so vprašali Conan Doyleja, kdo je služil za vglad njegovemu Scherlocku, je odgovoril sledeče: »Večkrat se me je že vpraševalo, kdo mi je bil za model Sherlock Holmesa. No, policijskega uradnika teh zmožnosti še nisem srečal v svojem življenju. Ko sem študiral v Edinburgu medicino, sem bil slušatelj profesorja Bella. Bell je bil naravnost čudežen diagnostik. Ne da bi bolnika preiskal, ne da bi ga, kakor se mi je zdelo, sploh kaj opazoval, opazil je na prvi pogled najmanjše posameznosti na rokah, licih ali na obleki. Še bolj presenetljive pa so bile kombinacije, ki jih je sestavil na podlagi takih opazovanj in potem katerih je strogo logično sklepal na vzroke pacientove bolezni. To je bila prvotna slika Sherlock Holmesa.«

Anton Sarc Ljubljana

Selenburgova ulica šte. 5

na vogalu Knafljeve ulice (nasproti glavne pošte).

Znano najbolje platno za rjuhe, bombaževina, brisalke itd. — Svičarske veznine. — Znano najbolje perilo. — Najcenejši nakup.

-- Opreme za neveste! --

2965

TIŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 18. oktobra

Pšenica za oktober 1910	10:37
Pšenica za april 1911	10:38
Rž za oktober 1910	7:73
Rž za april 1911	7:83
Oves za oktober 1910	7:99
Oves za april 1911	8:31
Korūza za oktober 1910	5:46

Radi selitve se odda lepa

3077 2

salonska oprava

(priprava tudi za župnišča) pisalna miza, slike in več drugega. Upogleda se lahko od 10. do 12. ure na Kongresnem trgu šte. 2, v II. nadstropju.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze sočutja in sožalja ob prebitki izgubi naše nepozabne, v Bogu počivajoče sestre, svakinje in tete, gospe

Josipine Jarc roj. Porenta

veleposestnice

kakor tudi za odlično spremstvo pri pogrebu, ter za darovane prekrasne vence izrekamo tem potom svojo najprisrčnejšo zahvalo.

Bog povrni!

Slovesna sveta maša za dušni blagor pokojnice darovala se bode v četrtek dne 20. oktobra 1910 ob 6. uri zjutraj v župni cerkvi pri sv. Petru.

V Ljubljani, dne 17. oktobra 1910.

Žalujoči ostali.

3076

Kurzi efektov in menjic.

dne 17. oktobra 1910.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	9315
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	9315
Skupna 4-2% papirna renta, februar—avgust	9680
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	9380
Avstrijska zlata renta	11550
Avstrijska kronska renta 4%	9310
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	8275
Ogrska zlata renta 4%	11125
Ogrska kronska renta 4%	9175
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	8095
Delnice avstrijsko-ogrške banke	1860
Kreditne delnice	66825
London vista	24050
Nemški drž. bankovci za 100 mark	11760
20 mark	2351
20 frankov	1910
Italijanski bankovci	9475
Rublji	254 1/4

3075 Intelig. 3—1

gospodje in dame

vseh stanov po celi avstr.-ogrski monarhiji, Bosni in Hercegovini, ki bi hoteli

proti proviziji

namestovati ali zastopati solidno tkalnico pri prodaji zasebnikom, naj pošlje o svoje naslove po šifro »Tkalcovna 2490« na anončno pisarno:

F. MAŽEL, PRAHA, Ferdinandova tč. 4. Češko.

Globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem, in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena, nepozabna mati, ozir. stara mati, sestra, teta, gospa

Frančiška Podboj, roj. Arko

danes 17. oktobra ob pol 2. uri popoldne po kratki bolezni, previdena s svetimi zakramenti, v starosti 55 let mirno v Gospodu zaspala.

Truplo predrage rajne se prepelje v sredo dne 19. oktobra ob 7. uri zjutraj iz mrtvašnice deželne bolnice v Žužemberk, kjer bo ob 3. uri popoldne položeno na domačem pokopališču k večnemu počitku.

Svete maše se bodo brale v domači župni cerkvi.

Ljubljana, dne 17. okt. 1910.

3072 Žalujoči rodbini Podboj in Arko.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
17	9. zveč.	740.5	6.7	sl. jug	jasno	
18	7. zjutr.	740.8	2.4	sl. jug.	megla	0.0
	2. pop.	738.4	13.0	sl. jzah.	jasno	

Srednja večerajšnja temp. 8.0; norm. 10.2.

ZIMSKO PERILO

za gospode, dame in otroke, bluze, spodnja krila, hišne halje, nočne čevlje, vse v največji izbiri in najboljši kakovosti v modni in športni trgovini

P. Magdič

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

3012

H. SUTTNER

urar, prva največja domača exportna tvrdka ur. zlatnine

Ljubljana Mestni trg

in srebrnine Lastna tovarna ur v Švici

Tovarniška varstvena znamenja

„IKO“

Zima zahteva

gorko odejo, rudeče široke koltre K 6'30, pisane široke koltre K 6'60, klotaste koltre s pisano podlago K 8'80, rožaste flanelaste odeje K 3'80, flanelaste rjuhe K 2'—, plahte (koce) po K 2'—, 2'50, 3'20, 2798 ter K 4'— i t. d., samo pri

R. MIKLAVIC, Ljubljana,
Stritarjeva ul. 5. Pošilja se tudi po pošti.

AGENTI

koji žele zastopati veliko banko in se bavati s prodajo **garantovanih srečk** dobe pri nas **velik** in **stalen zaslužek**. Marljivim zastopnikom damo s časoma tudi stalno plačo. 3074
Ponudbe naj se pošiljajo na: Administracija „**Neue Fortuna**“, Budapest V. Börse, Postfach 78.

Sprejem učenko

za svojo manufakturno trgovino, boljših starišev, slovenskega in nemškega jezika večja. 3073

F. Ogrin

manufakturna trgovina, Novomesto.

Samo kratek čas!

Predno oddam odjemalcem na debelo iz posebnega oddelka en bloc veliko število jopic paletotov, raglanov in kimono-mantil za dame v vrednosti od K 40'— do K 60'— poprečno za K 8'— opozarjam svoje cenjene odjemalke na to ugodno priliko za vreden nakup.

O. BERNATOVIČ,

Angleško skladišče oblek 3046

LJUBLJANA, Mestni trg 5.

Išče se za dobro hišo

3021

gospodičina

za prodajalno v mestu, v starosti 25—35 let, ki bi bila zmožna obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi. Stanovanje in hrana prosta. Plača primerna po dogovoru. Gospodičina, ki je sposobna opravljati ženska gospodinjska opravila, posebno v kuhinji, ima prednost. Natančnejša pojasnila daje posredovalnica **Flux, Ljubljana, Gosposka ul.** Nastop takoj.

Živinorejski inštruktor

Pri deželnem odboru se sprejme živinorejski inštruktor s plačo letnih 1.600 K in potnim pavšalom v znesku 1.500 K na leto.

Služba je provizorna. Prosilci za to službo vložijo naj svoje prošnje, katerim je priložiti, krstni in domovinski list, navedeno spričevalo, spričevalo o šolski izobrazbi ter o fizični in strokovni usposobljenosti

do 15. novembra 1910.

pri podpisnem deželnem odboru.

V prošnji je tudi povedati, če in kako je prosilec zadostil vojaški dolžnosti.

Od deželnega odbora kranjskega.

v Ljubljani, dne 15. oktobra 1910.

Železnato vino

lekarja **Piccolija v Ljubljani**, c. in kr. dvorni založnik, papežev dvorni založnik, vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, za blede, slabotne otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Polovična steklenica K 2'—. Poštni zavoj (3 steklenice) franko zavoj in poštnina, stane K 6'60. Naročila po po-
vzetju. 3281

Proda se še ena

3043 3

trgovinska oprava

Kupci naj blagovolijo isto takoj na Jesenicah ogledati, ker se na pismena vprašanja ne ozira. **Rudolf Zorè, Jesenice** Gorenjsko.

Opekarski akordant

želi prevzeti opekarska dela pri kaki večji opekarni za prihodnje leto. **Ivan Prešern, Pristava p. Tržič, Gorenjsko.** 3038 3

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri **Josipu Maljavac**, pošta in postaja **Roč v Istri**, črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po **38 vinarjev** liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100—1

2 lepa prostora

pripravna za delavnice ali skladišča, se odda s 1. novembrom. Poizve se pri hišnem gospodarju **Ivanu Košenina, Kolodvorska** 2942 ulica št. 6. 1

A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo 19

priporoča po znano nizkih cenah

obleke za jesen in zimo

najmodernejše površnike in pelerine za gospode in dečke. Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice. Strogo solidna postrežba.

Lepo stanovanje

se odda za november-termin, obstoječe iz 5 sob z vsemi pritliklinami in porabo vrta v II. nadstropju, Bleiweisova cesta št. 1a, Natančnejše se poizve pri hišniku ali lastniku istotam. 2940

Vinotoč Mestni trg št. 13

ustanovljen 1856

priporoča svoja izvrstna namizna

vina po 56, 88, 96 in 128 vin.

Knjigoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjigoveških del. **Specijaliteta: črtanje poslovnih knjig** za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d. Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Št. 32166.

Ponudbeni razpis.

Podpisani mestni magistrat razpisuje za izdelovanje uniform obleke za mestno policijsko stražo in za uradne slugе za leto 1911 ponudbeno razpravo.

Uniforma mestnih stražnikov obstoji iz:

suknenega zimskega plašča,
suknenega dežnega plašča,
suknene paradne suknje,
suknene bluže,
suknenih hlač,
platnenih letnih hlač.

Uniforma mestnih slug obstoji iz:

suknene paradne suknje,
suknene zimske suknje,
suknenega telovnika,
suknenih hlač,
letne bluže,
platnenih letnih hlač.

Ponudbe za ta dela morajo biti opremljene s cenovniki in jih je vlagati do

31. oktobra 1910

pri podpisnem magistratu, ki si pridržuje pravico, brez ozira na ponudene cene po lastnem prevdanku izbrati si ponudnika.

Mestni magistrat ljubljanski,

v Ljubljani, dne 13. oktobra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan l. r.

3069

Trgovina s špeci-
rijskim blagom. ..

Trgovina z moko in
deželnimi pridelki.

Na drobno in debelo.

LJUBLJANA **A. ŠARABON** LJUBLJANA

velika pražarna za kavo

Vsak dan sveže žgana kava.

2851 10

Glavna zaloga rud-
ninskih voda. ..

Zaloga istrskega
in laškega brinja.